

HATAY ANAYASASI

Fasıl 1

Esas Hükümler

Madde 1- Hatay, dahili işlerinde tam bir istiklâli haiz “Türk ekseriyetine müstenid ve Cumhuriyet rejimi ile idare olunan” ayrı ve müstakil bir varlık teşkil eden bir devlettir.

Madde 2- Hatay Devleti’nin merkezi Antakya’dır.

Madde 3- Hatay’ın bütün vatandaşları kanun muvacehesinde müsavi ve ırk, dil, din farkı gözetilmeksizin aynı medeni ve siyasi haklara sahip ve bilâistisna kanuna riayetle mükelleftirler.

Fasıl 2

Teşrii Kuvvet

Madde 4- Teşrii Kuvvet, Hatay halkı namına Hatay Millet Meclisi tarafından kullanılır.

Hatay Millet Meclisi, hazırlanacak mahsus kanuna tevfikân dört senelik bir müddet için intihap edilir. 40 âzâlık tek bir heyettir. Ancak Meclisin tatil zamanında, sonradan Meclisin tasvibine arz edilmek şartıyla hükümet muvakkat kanun yapmak salâhiyetini haizdir.

Madde 5- Kanunlar vaz’ı için ilk teşebbüs, Hatay Millet Meclisi âzâsına ve icra kuvvetine aittir. Maamafih masraflar ihtiyarını müstelzim olan yahut vergiler ihdasına, tadiline veya ilgasına müteallik bulunan kanunlar vaz’ı teşebbüsü yalnız icra kuvvetine aittir.

Madde 6- Bir kanuna müstenid olmadıkça hiçbir vergi ihdas veya tahsil olunamayacağı gibi, istikraz da akd olunamaz. İcra kuvveti her sene, gelecek sene için bir Bütçe Kanunu projesiyle bir Mali Muvazene Kanunu lâyihası tesbit edecektir. Meclis tarafından kabul ve tasdik edilmemiş olan hiç bir masraf sene içinde yapılamaz. Her senei maliyenin sonunda o sene nin kat’i hesapları bir kanunla müteşekkil bir heyetçe tetkik edildikten sonra meclise arz olunur.

Madde 7- Kanunlar ve kararlar, adi ekseriyetle kabul ve ittihaz olunur. Nisab-ı ekseriyet, meclisi teşkil eden âzânın yarısıdır.

Madde 8- Mebuslar, Hatay Millet Meclisi'ne iltihak ettiklerinde Őu Őekilde tahlif olunurlar: **“Vatan ve milletin saadet ve selâmetine ve milletin bilâkaydüşart hakimiyetine mugayir bir gaye takip etmeyeceğime ve Cumhuriyet esaslarına sadakatten ayrılmayacağıma namusum üzerine söz veririm.”**

Madde 9- Hiçbir mebus, Millet Meclisi dahildeki rey ve mütalâasının ve beyanatının Meclis haricinde irad ve izharından dolayı mes'ul değildir. Gerek intihabından ve gerek sonra aleyhine cürüm isnad olunan bir mebusun maznunen isticvabı veya tevkifi veyahud muhakemesinin icrası heyet-i umumiyenin kararına bağlıdır. Cınai cürümümeşhud bundan müstesnadır. Ancak bu takdirde makam-ı aidi meclisi derhal haberdar etmekle mükelleftir. Bir mebusun intihabından evvel veya sonra aleyhine sâdır olmuş cezai bir hükmün infazı, mebusluk müddetinin hitamına ta'lik olunur. Mebusluk müddeti esnasında mürur-u zaman cereyan etmez.

Madde 10- Tatil esnasında Hatay Devleti Reisi veya Millet Meclisi Reisi lüzum görürse meclisi içtimaa davet edebilir. Millet Meclisi içtimai senede dört aydan dîn olamaz.

Madde 11- Meclis müzakeratı alenidir ve harfiyyen neşrolunur. Fakat dahili nizamnamede münderic şeraite tevfikân meclis hafi celseler dahi akdedebilir. Hafi celseler müzakeratının neşri meclisin kararına bağlıdır.

Fasıl 3

İcra Kuvveti

Madde 12- İcra kuvveti Hatay halkı namına Hatay Devlet Reisi ile bir icra meclisi tarafından kullanılır.

Madde 13- Hatay Devlet Reisi Millet Meclisi tarafından beş sene müddetle intihap olunur.

Devlet Reisi, intihabı akabinde Meclis huzurunda Őu suretle yemin eder:

“Devlet Reisi sıfatıyla müstakil Hatay Devleti'nin kanunlarına, Cumhuriyet esaslarına riayet ve bunları müdafaa, Hatay vatandaşlarının saadetine sadıkane ve bütün kuvvetimle mesai sarfedeceğime ve Hatay halkının emniyetine teveccüh edecek her tehlikeyi kemal-i şiddetle men, Hatay'ın Őan ve şerefini vikaye ve i'lâyâ ve deruhde ettiğim vazifenin icabına nefsimi hasretmekten ayrılmayacağıma namusum üzerine söz veririm.”

Madde 14- Kanunen musarrah hudud dahilinde af hakkını istimal eder. Affı umumi ancak bir kanun ile bahşolunur.

Madde 15- Hatay Millet Meclisi'nce kabul edilen kanunların hepsi Devlet Reisi tarafından ısdar olunur ve hiç bir kanun ısdarından evvel mer'iyete geçemez.

Hatay Millet Meclisi tarafından kabul olunan bir kanunun ısdarını Hatay Devlet Reisi bu kabul tarihinden itibaren bir ay zarfında ta'lik ve o kanunun arzını faydalı gördüğü mülâhazalarıyla beraber yeniden tetkik olunmasını meclisten isteyebilir.

Yeniden müzakerat ancak iade tarihinden bir ay sonra vukûbulabilir.

Devlet Reisi kanunu bu ikinci müzakere esnasında kabul edilecek surette aynen ısdara mecburdur.

Madde 16- Hatay Devlet Reisi İcra Meclisi'nin reyi üzerine Millet Meclisini feshedebilir. Böyle bir halde yeni intihapları bilâ imhal icra ettirmeğe mecburdur.

Madde 17- Millet Meclisi'ne karşı mes'ul bir icra meclisi teşkil olunur. Bu meclis bir reis ile seçeceği en çok dört âzâdan ibarettir. İcra Meclisi Reisi Hatay Devlet Reisi tarafından seçilir.

Madde 18- İcra kuvvetlerinin teşekkül suretleri, vazife ve mes'uliyetleri ayrıca bir kanunla tesbit olunur.

Fasıl 4 Adlî Kuvvet

Madde 19 - Adli kuvvet: Kanunen müteşekkil mahkemeler tarafından Hatay halkı namına icra olunur. Azası Hatay Devlet Reisi tarafından mansup bir yüksek mahkeme bulunur. Bu âzâ muayyen ahval ve surette ancak Hatay Devlet Reisi tarafından, yüksek mahkemenin diğer hakimlerinin reyi alındıktan sonra azlolunabilir.

Madde 20- Yüksek Mahkeme: Hatay'ın bütün mahkemelerinin kararlarına karşı yeniden tetkik hak ve salâhiyetiyle kanunun kendisine tefviz eylediği diğer vazifeleri de ifa eder. İcra Meclisi, Yüksek Mahkeme ile diğer mahkemelerin karar ve ilâmlarını infaz ettirmekle mükelleftir.

Adli kuvvetin kararları başka hiç bir kuvvet tarafından tetkik veya ta'dil olunamaz.

Madde 21- Yüksek Mahkeme ile diğer mahkemeler, kanunların anayasa uygun olup olmadığının tetkikine salâhiyetli değildir.

Fasıl 5

Müteferrik Hükümler

Madde 22- Hatay vatandaşlarının ecnebi memleketlere seyahati için bir Hatay Pasaportu ihdas olunacaktır.

Madde 23- Hatay'ın nizam ve asayişinin muhafazasını temin için 1500 kişiyi tecavüz etmeyecek polis ve jandarma kuvvetleri teşkil olunacaktır.

Madde 24- Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 25- Bu kanun hükümlerini İcra Meclisi yerine getirir.

.....

Bundan sonra Başvekâletin bir takriri okundu. Başvekil Meclisin tatili esnasında Hükümetçe yapılacak yeni teşkilatın masraflarına karşılık olmak üzere hükümete avans akdi salâhiyeti istemekte idi.

Takrire Suphi Bereket itiraz eyleyerek bunun ancak bir kanunla yapılabileceğini, teklifin usulen Adliye ve Maliye encümenlerine gitmesi lâzım geldiğini söyledi.

Başvekil tekrar kürsüye gelerek uzun ve müdellel tafsilat verdi. Vedi Münir Karabay izahatı kâfi görerek teklifin kabulünü istedi. Suphi Bereket tekrar itiraz etti. Başvekil üçüncü defa olarak kürsüye geldi ve programda izah edilen geniş teşkilat için buna müstacelen lüzum olduğunu söyledi.

Bundan sonra, vaktin geç olmasına binaen bu teklifin öğleden sonraki celsede müzakere edilmesi kabul edildi.

Hatay Devleti'nin bayrağını tespit etmek üzere hazırlanan layiha vaktin geç olmasına binaen öğleden sonraki celseye tehir edildi.

Bir takrir daha okunarak, iki seneden beri Hatay'ın istiklâli için çalışan Hatay Erkinlik Cemiyeti'ne teşekkür edilmesi teklifi kabul olundu, daha sonra saat on altıda toplanmak üzere celseye son verildi.